

LES DEIXALLERIES COM A CENTRES DE REUTILITZACIÓ

AQUESTA FITXA ÉS UNA GUIA INFORMATIVA BREU SOBRE COM IMPLANTAR LA REUTILITZACIÓ DE PRODUCTES A LES DEIXALLERIES.

CONCEPTES PREVIS

Reutilització:

qualsevol operació mitjançant la qual els productes o els components de productes **que no siguin residus** s'utilitzen de nou amb el mateix ús per al qual van ser concebuts.

Preparació per a la reutilització:

operació de valorització consistent en la comprovació, la neteja o la reparació, mitjançant la qual els productes o els components de productes **que s'han convertit en residus** es preparen perquè puguin reutilitzar-se sense cap altre transformació prèvia.

INTRODUCCIÓ

La normativa existent en matèria de residus considera com objectiu prioritari la prevenció, seguida de la preparació per a la reutilització. Estudis recents mostren el gran potencial de reutilització dels objectes que arriben a les deixalleries. És per això, que les deixalleries poden jugar un paper clau en la prevenció i la reutilització de residus municipals, reduint la gestió de quantitats considerables de materials que d'altra forma precisarien de tractament. Amb la practica de la reutilització es reforça el missatge de què les deixalleries tenen com a objectiu principal la recuperació de materials i això pot influir positivament en la sensibilització i en la conscienciació de la ciutadania envers els residus.

A més d'aquest avantatge a nivell ambiental, la reutilització de materials també pot estar lligada a diferents oportunitats socials com ara la creació de nous llocs de treball i facilitar l'accés a aquests productes als més necessitats. Pel que fa al balanç econòmic, aquesta preparació no comporta, en general, un recàrrec important, perquè la majoria de les operacions no requereixen massa temps ni gaire personal extra, i fins i tot, en alguns casos, pot generar un ingrés que contribueixi a la recuperació de les despeses.

Els serveis de reutilització sovint són gestionats per organitzacions del tercer sector o per empreses de l'economia social que es dediquen a la reutilització, o bé a la beneficència, amb una ampla experiència en la venda al detall de materials de segona mà. Aquesta experiència els permet establir criteris sobre quins són els productes amb més demanada, o bé quins no tenen èxit i per tant cal gestionar-los com a residu per tal d'evitar problemes d'espai.

CONDICIONS

Per poder practicar la reutilització en una deixalleria cal tenir en compte les condicions generals següents:

- Revisar i adaptar el reglament de la deixalleria per tal de possibilitar la retirada d'objectes de la instal·lació. Hi ha moltes deixalleries el reglament de les quals només permet la retirada de materials als gestors de residus i no a la ciutadania. Caldrà especificar quins són els objectes que es poden treure, com per exemple: "només es podran retirar els materials exposats al magatzem de reutilització".
- Per als Residus d'Aparells Elèctrics i Electrònics (RAEE), si s'ha signat el conveni marc amb els sistemes integrats de gestió (SIG), s'haurà de tenir en compte l'annex V:
 - caldrà fer una memòria explicativa sobre les accions que es duran a terme, la qual haurà de ser aprovada per la comissió de seguiment
 - només es podran reutilitzar RAEE sencers
 - caldrà portar un registre i informar als SIG
 - caldrà fomentar l'acció social
 - informar al receptor del RAEE reutilitzat sobre com ha de gestionar correctament aquest aparell en finalitzar la seva vida útil.
- Demanar a la persona que lliura els materials si permet o autoritza la reutilització. En el cas dels RAEE caldrà confirmar que no hi ha dades personals.

- Disposar d'un espai cobert per emmagatzemar els materials que poden ser objecte de reutilització (aproximadament 20 m²). Es recomana que l'espai sigui cobert per protegir els objectes reutilitzables de l'intempèrie.
- En el cas que es realitzin tasques de preparació per a la reutilització caldrà disposar d'una mica més d'espai i els elements necessaris per dur a terme aquestes tasques (banc de treball, eines...).
- Identificar el magatzem o cobert destinat a la reutilització. A més, convé que aquest espai estigui tancat amb clau i que disposi d'altres elements de seguretat per evitar robatoris, com ara alarmes i càmeres.
- Fer signar un document a la persona que retiri materials on es comprometi a retornar l'objecte a la deixalleria un cop finalitzi la seva vida útil. Si a la deixalleria es fa preparació per a la reutilització caldrà, a més, que el document especifiqui que aquests objectes no disposen de garantia.
- Establir un límit de retirada de 2 o 3 objectes per dificultar-ne la revenda.
- Si la retirada de materials es fa un dia en concret, es recomana fer una llista per ordre d'arribada i així evitar possibles conflictes.
- Quantificar i registrar les unitats, els quilos i el tipus de producte reutilitzat per poder establir indicadors i fer-ne un seguiment del servei. Sovint la quantitat d'objectes reutilitzats pot ser elevada, encara que en termes de pes pot ser baixa. No obstant això, en el cas de cobrar per aquests elements el benefici pot ser considerable.
- Es recomana tenir l'espai al més endreçat possible. Un espai de reutilització desendreçat dona una impressió negativa als visitants suggerint-los que aquell material no té valor.

GRATUÏT O DE PAGAMENT?

Aquest pot ser un factor clau a l'hora d'organitzar i dissenyar el servei. Normalment, el que s'acostuma a fer és el següent:

- **Gratuït** si no es fa cap reparació. En aquest cas, tant el volum com el pes dels objectes lliurats acostuma a ser elevat, cosa que comporta a la deixalleria un estalvi en els costos de la gestió dels materials.
- **Pagament** quan es realitzen tasques de preparació per a la reutilització. En alguns casos el fet de posar un preu, encara que sigui simbòlic, fa revaloritzar els objectes. Aquesta pràctica pot ajudar a compensar les despeses generades en la preparació per a la reutilització.

ALTRES ALTERNATIVES

Hi ha ens locals que s'han decantat per altres opcions, o bé combinen la reutilització que es fa a la deixalleria amb altres alternatives. A continuació es presenten les més freqüents:

- Es permet la retirada de materials de la deixalleria a les persones necessitades que prèviament han arribat a un acord amb els **serveis socials** dels ens locals.
- Només es permet la retirada de materials a **entitats sense ànim de lucre** del municipi o dels municipis als que dona servei la deixalleria.
- **Mercats de segona mà.** Poden ser d'organització municipal o privada. La periodicitat d'aquests mercats pot oscil·lar entre una i quatre vegades a l'any. Poden ser exclusivament d'intercanvi (sense diners) o amb diners i estar més o menys reglamentats.
- L'ens local crea una **web d'intercanvi** que facilita el contacte entre les persones que ofereixen productes i les que els demanen. També existeixen iniciatives de caràcter privat.
- **Reparacions autogestionades.** L'ens local cedeix un espai a la ciutadania on es disposa de les eines necessàries per a poder fer reparacions. Aquest espai pot estar integrat amb la deixalleria o ser independent.

- L'administració local promou la reparació d'objectes mitjançant la realització de **tallers de reparació** i el suport als **reparadors professionals**.
- S'estableixen convenis amb entitats socials que disposen de **botigues de segona mà**.

WEBS D'INTERCANVI I/O DONACIONS MUNICIPALS

Alt Empordà: <http://m2m.mercats-altemporda.org/>

Castellbisbal: <http://mercatintercanvi.castellbisbal.cat/>

El Prat de Llobregat: <http://www.mercatsegonamadelprat.blogspot.com.es/p/espai-virtual-de-2a-ma.html>

Girona: http://www.deixalleriadegirona.org/ofertes_i_demandes/

Montgat: http://www.montgat.cat/articles-mostra-2634-cat-guia_espai_zero.htm

Pla de l'Estany: <http://www.plaestany.cat/Les%E0rees/MediAmbient/Intercanvi/tabid/278/Default.aspx>

Reus: <http://donocanvionecessito.reus.cat/>

Sant Cugat del Vallès: <http://www.totsantcugat.cat/>

Sant Esteve Sesrovires: <http://www.mercatroc.sesrovires.cat/>

Sant Vicenç de Castellet: <http://www.ajsantvi.cat/intercanvi/>

Tiana (recollida deixalleria): http://www.tiana.cat/default.asp?id_pag=322

Valls: <http://www.re-canvi-valls.cat/avis.php>

Viladecans: <http://www.encants.viladecans.cat/>

ALGUNS RECURSOS D'INTERÈS

Ponències sessions d'intercanvi:

Les deixalleries com a centres de reutilització I:

http://www.diba.es/en/c/document_library/get_file?uuid=104ca6bf-4ff3-43a2-bd04-e31d10b38175&groupId=471045

Les deixalleries com a centres de reutilització II:

<http://www.diba.cat/documents/471041/00737351-7a73-4330-8e61-20d7c9196b69>

Millor que nou! 100% Vell: <http://www.millorquenou.cat/cat/millor>

Millor que nou! Reparat: <http://www.millorquenou.cat/cat/reparat>